

גיליון מס' 231

כניסת שבת:
 ירושלים: 18:28
 ת"א: 18:43
 חיפה: 18:35
 באר-שבע: 18:45

יציאת שבת:
 ירושלים: 19:43
 ת"א: 19:45
 חיפה: 19:45
 באר-שבע: 19:44

השבוע בגליון:
4

יריית פתיחה / אישי פרי

לטווח-ארוך. הוא אבא חומל ורחום. מכאן ייגזר הצורך 'להלך לרוחו של כל אחד ואחד'.

***

בדיוק לכן נחשבים בני ישראל כולם, לרבבותיהם, כ'אחים' של אלעזר ואיתמר בני אהרון. שכן, אם אהרון הוא אבא לכל אחד ויחיד מבני עמו, הרי שממילא אלעזר ואיתמר 'אחים' הם שלהם! הלא-כן?

***

102 שנים של טהרה וזון הסתלקו מאתנו השבוע. דומה, שאם עשרה קבין של טהרה וצניעות ירדו לעולם – תשעה מהם נטל פוסק הדור החסידי. קשה לומר, ככה בפשטות: גאון הגאונים, הרב

"הרב וואזנר - לא רק ראש ישיבה היה. הוא היה גם אבא. אבא רחימאי וחומל של ר' מרדכי גלבר ז"ל, וריבואות יחידים"

שמואל הלוי וואזנר זצ"ל. ראש ישיבת חכמי לובלין, הייתה דמות קמאית. היא אמנם דרה ברחוב הלפרין, אבל הייתה שקועה עמוק בדור הנסיכים דלובלין. מחוברת כבאינפוזיה לדור אראלים שהיה ואיננו. אבל בל-נשכח: הרב וואזנר - לא רק ראש ישיבה היה. הוא היה גם אבא. אבא רחימאי וחומל של ר' מרדכי גלבר ז"ל, ושל עוד ריבואות יחידים. אחרי לכתו כולם חשים "אחיקם כל בית ישראל" אשר בוכים את השריפה. את השריפות.

1. באינפוזיה ללובלין!
 "ואחיקם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף השם". כך בפרשה - פרשת שמיני. ההקשר האקטואלי, כך דומני, מחוור לכס כשמש. נקדים:

***

הנה למד חריף שהבריק בהגיוני, בעזרתו יתברך, ה ש ב ו ע : מיהו בעצם 'מנהיג'? מהי 'תעודת הזהות' שלו? האם הוא המהפכן האגדי שמצליח לחולל רפורמות בתקשורת, או אולי שזה שניחן בכושר רטורי מסנוור ומצליח ללהטט המונים ב'כיכר רבין'? מן מקורותינו אנו שואבים כי

מנהיג אמתי הוא דווקא האנטי-תזה לכל אלו. הוא דווקא זה שלא חי את ההמון. אלא את הבודד. ערני הוא לנאקתו של המסכן היחיד שנוקש בדלתו. חש הוא למכאובו וחיש מגיש לו סיוע ותמיכה. מנהיג - מטעים ראש ישיבת מיר, הרב חיים שמואלביץ' בכתביו - נדרש להיות אבא רחימאי - אשר יישא את מועקות עמו כמו אשר יישא 'האומן את היונק (במדבר יא, יב). איננו רק "אחראי משמרת"

'דוגלי' או ארוחה?
מדור חדש: גשר ההלכה
דילמות הלכתיות מהחיים

3

סוף או שרתון?!
מדוע הדיווג קשה דווקא
כ'קריעת ים סוף'?

הגיליון יו"ל ע"י:
"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.
 עורך ראשי: הסופר הרב אברהם ישראל פרידמן. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

לקבלת הגיליון במייל - שלחו בקשה ל: abyisrael@gmail.com

בעניין "זה קלי ואנוהו"

נזיר ב, ב. בגמרא: "זה קלי ואנוהו אנהא לפניו במצות אעשה לפניו סוכה נאה, לולב נאה, ציצית נאה. אכתוב לפניו ספר תורה נאה ואכרכנו בשיראין נאים".

בשעת למדי סוגיה זו תמהתי: ניתן להבין שיש מצווה להדר ולייפות ציצית או ספר תורה - שהנם חפצי מצווה בעצמם, אולם "שיראין" לכאורה אינם אלא כיסוי למצווה ואינם חפצי המצווה בעצמם ומה אפוא שייך בהם עניין הידור מצווה? (וזכורני שמצאתי שעמד בזה מרן רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק בכתביו על אתר).

ונראה מכאן, שגדר 'הידור מצווה' איננו דין הכרוך בגוף המצווה - על פרטיה וגדריה, אלא הוא דין נפרד שעניינו לייפות את המצווה באופן כללי. ומעתה, אין אנו בודקים האם מדובר בחפץ שהוא גוף המצווה, או מכשיר לה - די לנו בעובדה שהמצווה נאה ומתהדרת. (וראה עוד מנחת אשר על התורה, שם זכורני דן בנדון הזה).

«

לא אוכל לפסוח, ערב חג שירת הים, על רעיון הגיגי נאה בהקשר זה:

לכאורה יש להבין מדוע דווקא כאן, בלב פרשת השירה, תקעה התורה יתד לעניין "הידור מצווה"? מה באמת ההקשר בין שני העניינים? אכן נראה בפשטות שבהחלט ישנו קשר ענייני ביניהם: שירת הים, למעשה מבטאת את השירה הספונטנית של עם ה' לנוכח הניסים הבלתי-נתפסים שנחשפו למול עיניו. היו אלו רגעי דיצה וחדווה שהובילו באורח שוטף שירה והלל לבורא.

מעתה נאמר, שהרי זאת ידוע לכל שכאשר אדם שרוי בשמחה, הוא פורץ גבולותיו הטבעיים. ואם היה, למשל, מצטמק במעותיו, הרי שעתה הוא מרחיב בהם עד בלי-די. לאור זאת נראה, שאין מקום הולם משירת הים ללמדנו עניין "הידור מצווה". שכן ההידור הייפוי והפאר הוא יציאה מחוץ למסגרת היבשה של המצווה. ובאה התורה ללמדנו כי זה יבוא על ידי השירה. כי בשעת שירה, האדם יוצא מגבולותיו ופורץ החוצה, מוסיף והולך עוד ועוד במצווה - מה שלא היה קורה בימים כתיקונם.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

2. קריעת הים או מערבולת שרתון?

שביעי של פסח, הוא החג של מחפשי הזיווג. ההקשר ברור: המאמר החזל"י הנודע כל-כך: "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף". נהרות של דיו, כנהרות השמות המפכים ב'מאגרי השידוכים' השונים, נשפכו כדי לעמוד על פשרו. לפניכם דרך מקורית:

הכרתי גם הכרתי צעירים המתרוצצים בינות ל'שדכנים' טרודי-טלפונים, ול'מאגרים' מבולבלים ומטושטשים. האם הביאו מזור ככנפיהם? לא בטוח. אולי לנפשם התוהה והמחפשת, מצאו נוחם-זוטא. לא יותר מכך. (בלי כמובן לזלזל חלילה בכי-הוא-זה בעבודה המסורה והבלתי-נלאית של האחרונים). יודעני, כי למסע הזה של החיפוש אחרי החצי האובד, ישנו תמיד סוף עקיף וכל-כך בלתי-צפוי. לפתע הפציעה מן הצד, בלי כל הודעה מוקדמת, הצעת שידוך, שתומה בשבירת כוס חגיגית ונרגשת. לדעתי, זוהי המשמעות העמוקה של המאמר החזל"י הנודע: "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים-סוף".

כל תופס-רמקולים בשבע-ברכות כבר עמד ותמה את התמיהה הרווחת: "כקריעת ים-סוף"?! האומנם? מדוע לא אולי כ"מערבולת שרתון"? מה ההקשר ביניהם?! אלא, כך נראה, קריעת ים-סוף היא פסגת הפלא האלוקי. שכן, כביכול יכול היה הקב"ה להנחיל תבוסה מוחצת למצרים באמצעות קטל המוני שלהם, טרם ישיגו יגיעו אל ישראל הנרדפים. יכול היה הקב"ה לפדות ממצר בדרכים נגדיות. אך לא. ביכר הוא הקב"ה להביא חזיון-מופתי לעין-כל, כאשר באורח פתאומי ובלתי-צפוי למדי, סר הים הקוצץ מזעפו, נח, ואף זקף שני עמודים משני הצדדים, ועם ישראל ו ע ד ל א י ט ו ב ל ב ה י ם י ב ש ה . קריעת ים-סוף, זו עקת את כבשונו של האלוקים, אשר דרכו פלאיות, נסתרות, ובעיקר פתאומיות ובלתי-צפויות כלל ועיקר.

גם ל'קריעת ים-סוף' בת-זמננו פנים שונות: זה לא יכול לקרות כשהאמא פגשה צדקת קשישה באוטובוס ירושלמי, עם שובה מהכותל. זה יכול להתרחש כאשר זו פגשה עם חברה דואגת בחתונה של מכרה משותפת. בלשון של לבן ובתואל, זה נשמע כך: "מה' יצא הדבר!".

נפתולי החיים יעידו, ישאגו בקול את קולו הרועם של האלוקים. הם יספרו לך כמה הדרכים פתלתלות וכה בלתי-צפויות. הצעת שידוך שקורמת עור וגידים עד ל'הצעת נישואין', היא 'פיגוע' אלוקי (חיובי, כמובן). לא פחות מכך. אין התראה שתביא תכונה מראש. "מצרים מרדפים" - זהו הקדימון ההכרחי. המשתדך סופג ממצרים, אכזבות וכישלונות שנשרכים אחריו.

מכאן, שאמנם הדרך אל הכלה, איננה קלה אולי, אך גם איננה קשה! היא מהלך אלוקי מופלא שנרקם מאחורי הקלעים. בלי 'מאגרים', בהעדר 'שדכנים', ואפילו בלי 'זריקת שמות' מקובלת... למרות שאלו לעיתים שמות הקוד החשופות של השידוך שנרקם למזל"ט. מזל-טוב לכולם!

המותר לאכול טרם האכלת 'דוגלי'?

שאלה הגיעה בפניי השבוע: האם ההלכה הנודעת של חז"ל לפיה אסור לאדם לאכול ארוחתו טרם יאכיל לבהמתו נוגעת גם לכלבו?

ראשית: המקור לדין זה של חובת האכלת הבהמה קודם אכילת האדם, הוא בגמרא ברכות (מ), א): "אמר רבי יהודה אמר רב: אסור לאדם שיאכל קודם שייתן מאכל לבהמתו שנאמר: ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת".

והנה במושכל ראשון, המדייק היה מדייק כי התורה נוקטת לשון 'בהמתך' להוציא מכך את החיה. הוי-אומר: שאין חובה להקדים האכלת חיות האדם טרם אכילתו הוא. והנה מורי זקני, הגאון רבי בצלאל ברוך פרידמן זצ"ל, תמה היה (קובץ תורני 'מים אדירים' - נישואין עמ' 38), האיך הקדים נח את אכילתו לאכילת חיות התיבה (ככתוב בבראשית ו, כא 'והיה לך ולהם לאכלה') הלא אסור לאדם שיאכל קודם שייתן מאכל לבהמתו (וראה עוד פרדס יוסף שם שהאריך בזה). ואם נאמר כי כלפי החיות לא נשנה דין זה, בהחלט נוכל אפוא ליישב שבחיות התיבה שפיר מובן מדוע לא עשה כן. דא-עקא שלא מצאנו יישוב כזה בפירושים השונים.

ברם, נראה כי אין בדבר כל שביב של היגיון תורני, שכן יודעים אנו מן הגמרא (בבא קמא יז, ב) כי 'חיה בכלל בהמה'. הוי-אומר, שכאשר התורה נוקטת בלשון בהמה, ברי לנו כי לשון זה כולל גם את החיה. ומכאן שגם הכלב הריהו בכלל 'ולבהמתך' ויש להקדים אכילתן לאכילת האדם.

נקודה טובה.

מגיש: אלי כהנא

ברחוב שרגא פרידמן 1

ליל שישי, 7 ניסן תשע"ה, רחוב שרגא פרידמן, תל אביב.

גיא אליהו [30], איש היי-טק מצליח, הגיע הנה, לשיעור השבועי של הרב זמיר כהן, מהעיר רמת-גן. הוא איננו חובש כיפה. "אנשים נמשכים לרב זמיר", הוא מסביר לי עם צאתו מהשיעור את פשר תופעת השיעור הזה. "הוא מעניין. ואני לא דתי או משהו.

"תראה, כל אחד רוצה לתקן את האישיות. לשפר ולהשתדרג. על זה הרב מדבר".

מבחינתו של גיא, השיעור לא תם. "אני תמיד מתעסק עם השיעורים אחר כך. אני מגיע, מאזין וקולט. בימים הבאים אני מנתח את הדברים בראשי".

ימות המשיח ברמת אביב.

